

Problémové správanie detí a záškoláctvo

Problémové správanie čiastočne súvisí aj s vývojom spoločnosti, ktorá ovplyvňuje podobu osobnostného dozrievania mládeže, ktoré sa stáva komplikovanejším a rizikovejším. Mení sa hodnotová orientácia mladých ľudí, materiálne hodnoty sa dostávajú do popredia. **Spoločnosť sa stáva tolerantnejšia voči klesajúcej morálke a porušovaniu zákonov.** Zhoršuje sa sociálna situácia v rodinách a rodičia venujú menej pozornosti svojim deťom. Negatívne javy sa stávajú bežnou súčasťou života, zvyšuje sa dostupnosť alkoholu, cigariet a drog, dochádza k oslabeniu citových vzťahov v rodinách a rozvod sa stáva spoločensky akceptovanou formou riešenia problémov bez toho, aký má dopad na osobnosť dieťaťa.

Príčiny problémového správania môžu byť rôzne:

1. poškodenie mozgu - organicita
2. osobnostné (geneticky dané) vlastnosti osobnosti dieťaťa
3. typ výchovy v rodine
4. školské situácie
5. nejednotnosť požiadaviek

Problémové správanie sa prejavuje aj v škole

Dieťa sa nemusí javiť ako problémové len v rodine, ale veľmi často aj v škole. Problémové správanie žiakov je vo všeobecnosti charakterizované ako neprijateľné, a to najmä z pohľadu učiteľov, vychovávateľov a rodičov.

Prejavy problémového správania

Impulzivita Prejavuje sa ako výbušnosť, sklony k unáhlenému konaniu na základe

silného (napr. emočného či afektívneho) popudu, nepokoj a podráždenosti. Títo ľudia konajú rýchlo a bez rozmyšľania, skáču do reči, nevydržia, kým na nich príde rad a dostanú slovo, sú netrpezliví, nevydržia stáť v rade, neustále niekoho predbiehajú, hádajú sa, chcú byť všade a prví, neznášajú prehru.

Hyperaktivita sa najčastejšie prejavuje extrémne zvýšenou úrovňou aktivity, motorickej, nepokojom, impulzívnosťou, poruchou pozornosti, sociálneho správania, problémami v učení, či emocionálnymi poruchami.

Agresivita sprevádza ju útočnosť, výbojnosť, násilie, hnev, nenávisť, sklony konať nepriateľským spôsobom voči sebe aj iným. Na utváranie agresívneho až násilníckeho správania **dieťaťa môže mať vplyv rodinné prostredie.**

Najčastejšie je to výchova bez hraníc. Napríklad motorický nepokoj, nedostatok sebakontroly a empatie alebo komplex menejcennosti.

Šikanovanie je zlomyselné obtiažovanie, týranie a prenasledovanie spojené s bezohľadnosťou až brutalitou s cieľom fyzicky resp. psychicky ublížiť druhému.

Obeťami šikanovania sú často osoby s nízkym sebavedomím, nižším intelektom a pochádzajúci zo sociálne slabšieho rodinného prostredia, ktorí sa nedokážu adekvátne brániť, ale tiež osoby trpiace nejakým handicapom (nadváha, poruchy reči, okuliare, strojček na zuboch).

Záškolačstvo predstavujú vyhýbavé reakcie s cieľom vyhnúť sa školským povinnostiam. Je typické skôr pre starších žiakov, ktorí zámerne vynechávajú školské vyučovanie v snahe vyhnúť sa nepríjemnej situácii (skúšaníu či písomke), ale aj z rôznych iných dôvodov.

Ako postupovať v prípade takýchto i iných výchovných problémov?

V prípade potreby pomoci, sa rodič (zákonný zástupca) môže obrátiť na oddelenie sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately UPSVR, kde sociálny kurátor poskytne poradenstvo a navrhne

vykonanie alebo zabezpečí vykonanie opatrení sociálnej kurately.

Sociálny kurátor s rodičmi a s dieťaťom vykoná pohovor a na základe zistených skutočností vykoná opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately. Medzi opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately patria napr.:

- zapojenie dieťaťa a jeho rodiny do výchovných skupinových programov
- sociálnych skupinových programov
- výchovno-rekreačných programov organizovaných alebo sprostredkovaných orgánom sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately
- uloženie výchovného opatrenia

Poradenský psychológ alebo odborný poradca RPPS môže rodičom pomôcť hľadať nové alebo efektívnejšie výchovné štýly pri problémoch ich dieťaťa. Počas konzultácii možno objaviť možné príčiny problémov so správaním u ich dieťaťa. V prípade, že to bude potrebné môže rodičom odporučiť iných odborníkov.

Tereňáčik október november december 2021

